

[Jeruzalémská knihovna - výjimečný dar pro Ústav dějin umění AV ČR \[1\]](#)

Autor:

- [NEPALOVÁ, Ivana Yael](#) [2]

Číslo:

- [2021, ročník 30, číslo 1](#) [3]

Rubrika:

- [Trendy v knihovnách](#) [4]

Klíčová slova:

- [Izrael](#) [5], [Knihovna Ústavu dějin umění AV ČR, v. v. i.](#) [6]

Region:

- [01 Praha](#) [7]

V říjnu 2020 [Ústav dějin umění AV ČR, v. v. i.](#) [8], převzal [výjimečný dar z Izraele](#) [9]. [Knihovna ústavu](#) [10] dostala soubor publikací, který byl shromážděn v rámci [mezinárodního projektu Spectrum \(Projections of Jerusalem in Europe: A Monumental Network\)](#) [11] se sídlem na Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě. Kunsthistorický projekt, jehož tématem byla reflexe Jeruzaléma v evropské kultuře a umění, vedla emeritní profesorka Bianca Kühnelová. Právě její spolupráce a přátelství s PhDr. Klárou Benešovskou, CSc., z Ústavu dějin umění vedly k myšlence tento knižní fond věnovat Ústavu dějin umění, kde tak úzce tematicky zaměřená literatura dosud chyběla.

Přípravné práce

Knihovník si při převzetí knižního daru samozřejmě pokládá zcela jiné otázky. Nejsou to otázky méně důležité – kam se knihy uloží a kdo je zpracuje, aby se dostaly ke čtenáři? Knihovna ústavu musela na začátku celé akce vyřešit otázku místa. Prostory knihovny v Husově ulici jsou nedostačující už teď. Akademie věd má naštěstí k dispozici depozitář v Jenštejně a tím bylo odpovězeno na otázku „kam“. Akademie věd a Ústav dějin umění považovaly zpracování celého fondu za prioritní; to umožnilo přijmout externí knihovníky katalogizátory pouze na zpracování tohoto fondu.

Postup zpracování celého fondu vychází ze skutečnosti, že všechny knihy jsou uloženy v Jenštejně a předpokládá se určitá flexibilita v rámci přepravy a předpřípravy knih ke zpracování.

Knižní fond byl tedy přímo z Izraele převezen do depozitáře v Jenštejně, kde byly knihy ještě před zpracováním vybaleny z krabic a postaveny na regály. Knihy jsme záměrně nechtěli nechávat v krabicích, a to z důvodů hygienických (cesta po moři do Hamburku a potom nákladním autem do Jenštejna). Okamžité vybalení z krabic a šetrné uskladnění v depozitáři jsme viděli jako hlavní výhodu celého procesu zpracování. Při prvním třídění jsme knihy rozdělili podle velikosti, což navazuje na základní třídění knižního fondu celé knihovny ústavu. Signatura sděluje i velikost knihy. Knihy byly rozděleny na tři skupiny: klasický formát, velký formát a slovníky plus encyklopedie. Zvláštní skupinu tvoří periodika. Součástí Jeruzalémské knihovny jsou také různé separáty a dále

diapozitivy, které budou zpracovány ve spolupráci s fototékou našeho ústavu. V Jenštejně se také vytřídila část publikací, která je katalogizována jako varia, rovněž ve dvou velikostních kategoriích. Diplomové a dizertační práce tvoří v rámci Jeruzalémské knihovny samostatnou skupinu s vlastní signaturou.

Zpracování fondu

Ještě před zahájením katalogizace knihovna vytvořila novou řadu signatur, která sděluje nejen velikost knihy, ale odkazuje i na daný knižní fond, který je vlastní signaturou rozeznán od běžného fondu knihovny. Přírůstková čísla navazují na číselnou řadu celé knihovny ústavu. Knihy jsou také označeny dvěma razítky: první je razítko knihovny a druhé je razítko s informací o daru prof. Kühnelové, jež bylo pořízeno přímo pro tento projekt. Razítka a exlibris předešlých majitelů a knihoven dobře ilustrují historii knih. Na knihách byly zanechány barevné štítky se signaturou původní knihovny. Důvodem byla skutečnost, že štítky by bylo obtížné odstranit bez poškození obálek knih.

[12]

Barevné označení knih z původní knihovny bylo ponecháno

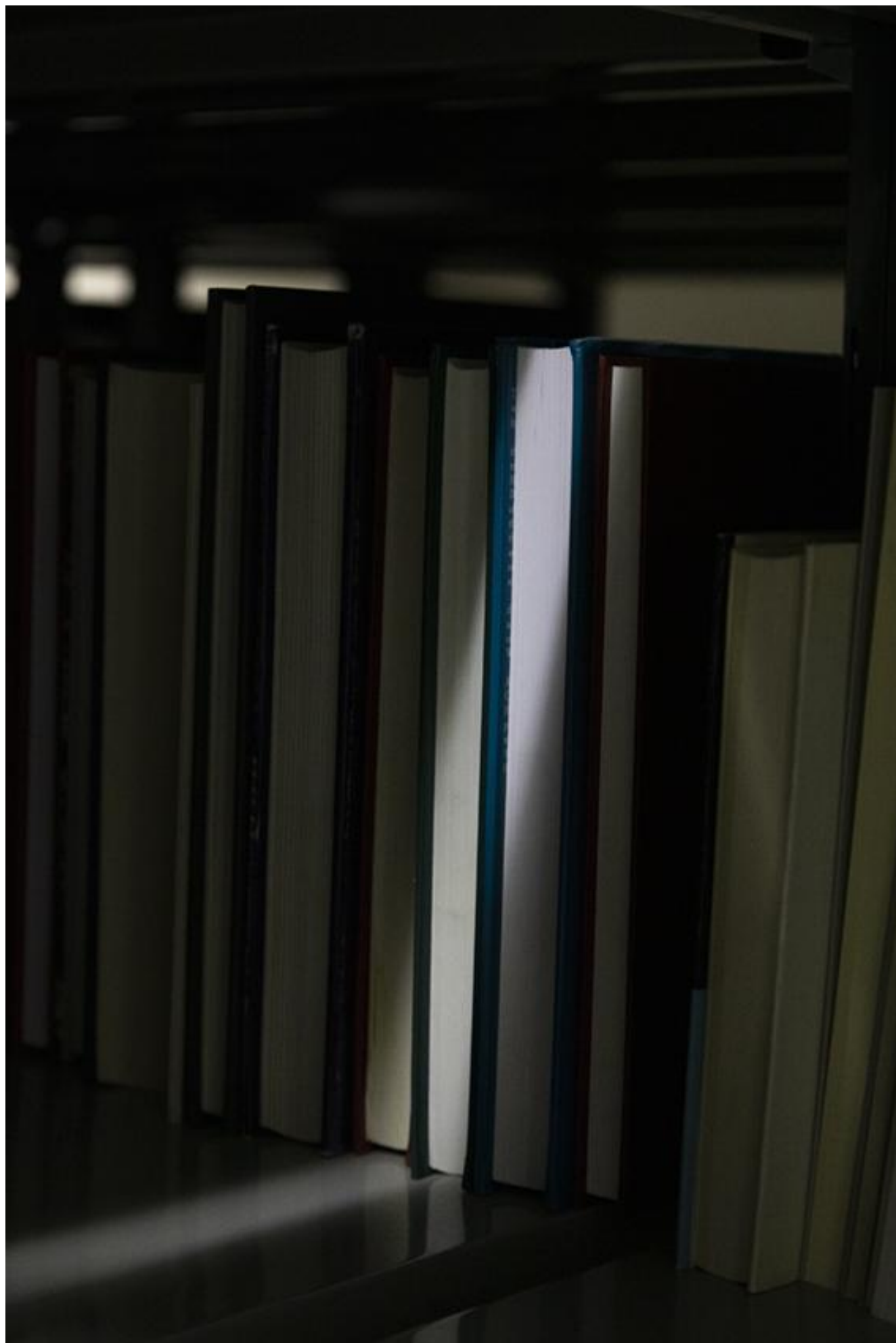
Knihovna ústavu v rámci příprav také zřídila pracovní jednotku pro katalogizátory, kteří mají vyčleněné pracovní místo, na němž se střídají. Zajištění dobrých pracovních podmínek bylo prioritou knihovny.

Proces zpracování tedy začíná v depozitáři v Jenštejně. Jako koordinátorka projektu jezdím do Jenštejna osobně, abych vždy připravila krabice s knihami. Díky spolupráci s [Knihovnou AV ČR, v. v. i., \(KNAV\)](#) [13] využíváme auto, které jezdí do jenštejského depozitáře pro knihy v rámci poskytování služeb KNAV a v pravidelných intervalech přiváží také „naše“ krabice a po kompletním zpracování jejich obsahu je odváží zpět do Jenštejna. V rámci možností se také knihovna snaží o určitý ekologický přístup, s ekonomickým kritériem využití jedné cesty za více účely.

[14]

Depozitář v Jenštejně

[15]

Detail knih na regálu

[16]

Detail hřbetních štítků z původní knihovny

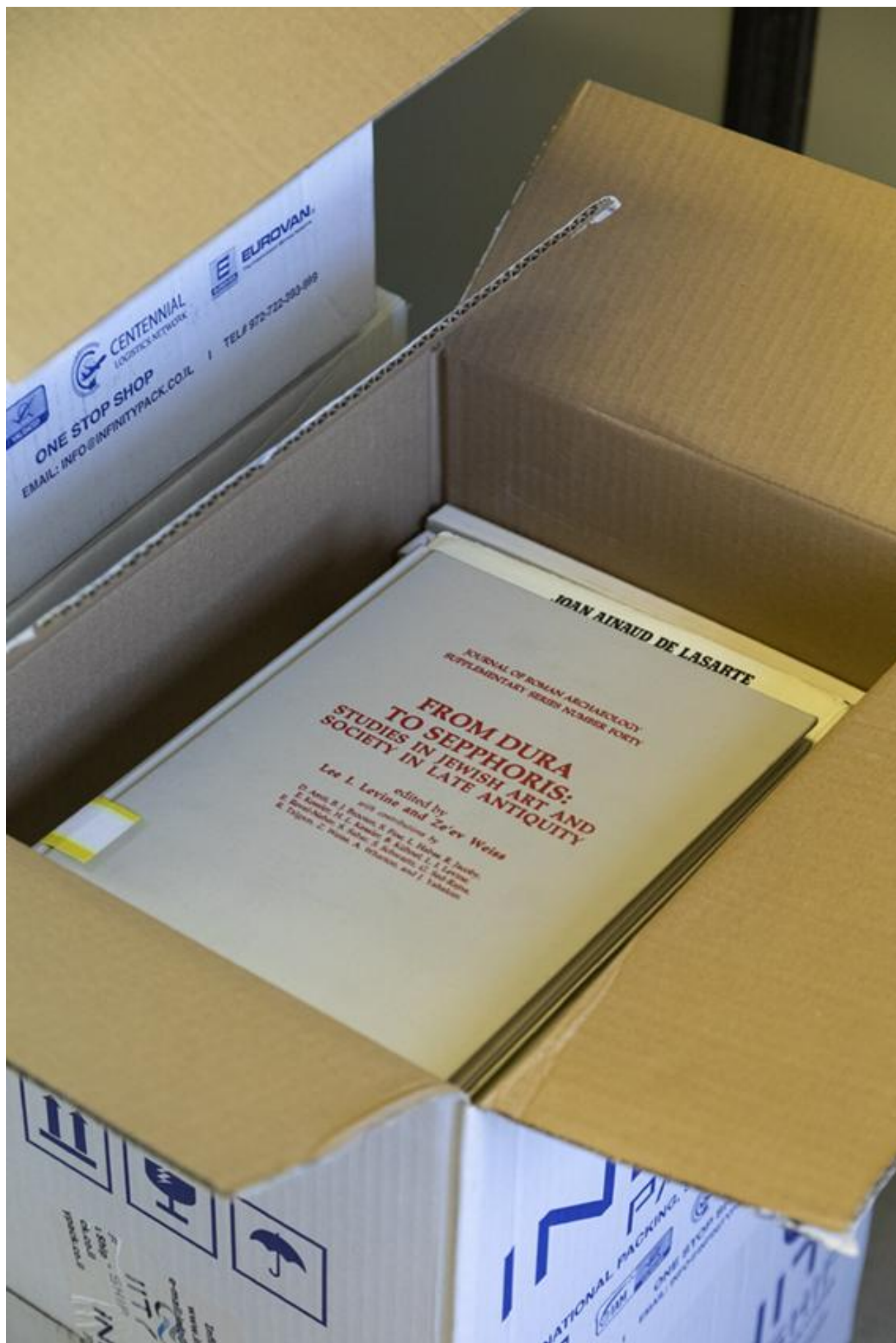
[17]

Dizertace a diplomové práce

[18]

Koordinátorka projektu Ivana Yael Nepalová připravuje knihy k převozu na zpracování

[19]

Krabice s nezpracovanými knihami

V knihovně Ústavu dějin umění se následně knihy vybalí, očistí a označí razítky. Dalším krokem je kontrola v seznamu knih, který jsme obdrželi z Jeruzaléma. Seznam je rozdělen na pět skupin: encyklopedie a slovníky, periodika, dizertace, sekundární prameny, publikace v hebrejštině. Seznam neuvádí informaci, zda je titul vícesvazkový, což při vícesvazkových publikacích rozdělených do více krabic znesnadňuje práci. Knihy byly baleny velmi nahodile, často tak, aby byl vyplněn prostor krabice; o to je příprava před vlastní katalogizací časově komplikovanější. Po kontrole knih v seznamu jsou vytříděny duplikáty a knihy určené na katalogizaci jsou označeny signaturou a přírůstkovým číslem. V této fázi jsou potom předány katalogizátorům.

[20]

Příprava před samotným zpracováním

Na projektu Jeruzalémská knihovna pracují dva katalogizátoři, konkrétně jedna katalogizátorka a jeden katalogizátor – hebraista, který zpracovává mimo jiné i tituly v hebrejštině. Knihy jsou katalogizovány v systému Aleph společnosti Ex Libris, ve formátu MARC 21. Ve všeobecné poznámce (500) je uvedeno „Jeruzalémská knihovna / The Jerusalem Library“. Přes všeobecnou poznámku tak čtenář může vidět v katalogu celý fond, momentálně je zpracováno přes tisíc titulů. Katalogizační záznam je sdílen i v Souborném katalogu ČR.

[21]

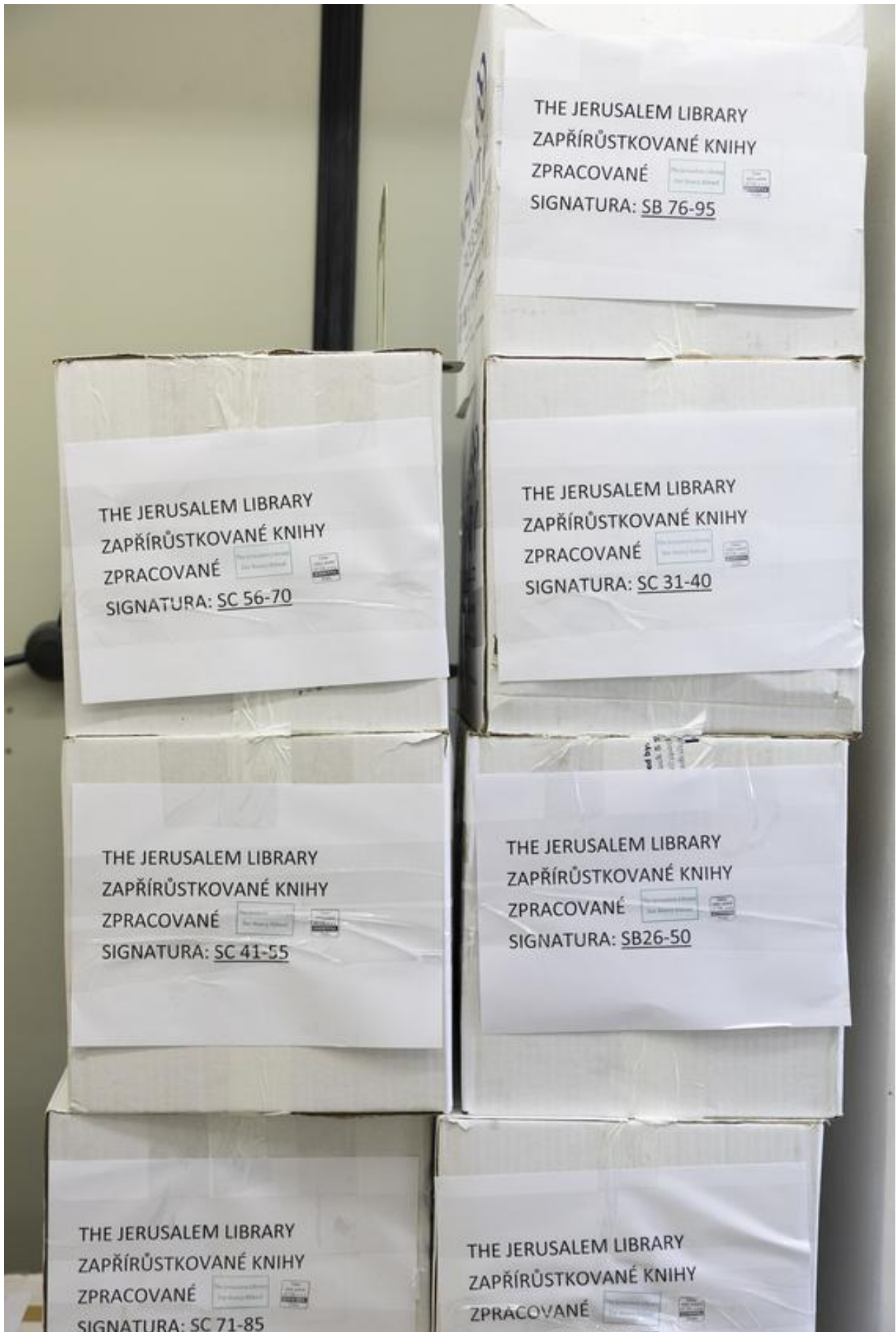
Část fondu je v hebrejštině

[22]

Zpracovaná diplomová práce se štítkem a razítky knihovny

Zkatalogizované knihy potom označím štítky s čárovými kódy a signaturou a balím do krabic podle číselné řady signatur, krabice označím a v dalším kroku jsou odvezeny do Jenštejna, kde se vybalí a postaví na regály.

[23]

Označené krabice se zpracovanými knihami

Závěrem

Čtenářky a čtenáři knihovny si budou moci knihy objednat z depozitáře ve stejném režimu jako ostatní knihy z běžného fondu knihovny. Výjimečnost fondu neumožňuje absenční výpůjčky, ale všem registrovaným čtenářům je umožněno prezenční studium.

Knihovna dostala název nejen podle ústředního tématu, kterému je obsahově věnována, ale také podle místa, odkud do Prahy dorazila. Jako knihovnice se každý den zabývám otázkou prostor a místa pro knihovní fondy, zajímá mě otázka digitalizace, kterou vidím jako odpověď pro malé knihovny s nedostatkem místa. Jako knihovnice vidím za každým darem a dobrou vůlí dárce proces zpracování a nákladů, které dar obnáší. Jeruzalémská knihovna přináší zajímavý příběh knihovny, která jako knihovna projektu už neměla svoje využití, a nápad tento knižní fond darovat tam, kde tematicky zaplní informační mezeru, vnímám jako dobré řešení otázky „kam s ním“.

Fotografie poskytl Ústav dějin umění Akademie věd ČR, v. v. i.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2021-rocnik-30-cislo-1/jeruzalemska-knihovna-vyjimecny-dar-pro-ustav>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2021-rocnik-30-cislo-1/jeruzalemska-knihovna-vyjimecny-dar-pro-ustav>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/nepalova-ivana-yael>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2021-rocnik-30-cislo-1>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/trendy-v-knihovnach>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/izrael>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/knihovna-ustavu-dejin-umeni-av-cr-v-v-i>
- [7] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/regiony/01-praha>
- [8] <https://www.udu.cas.cz/>
- [9] <https://www.avcr.cz/cs/veda-a-vyzkum/historicke-vedy/Tri-tisice-knih-o-Jeruzaleme-obohati-knihovnu-historiku-umeni/>
- [10] <https://www.udu.cas.cz/cz/knihovny/knihovna-udu>
- [11] <https://web.archive.org/web/20210108112543/http://spectrum.huji.ac.il/Project2.shtml>
- [12] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/832/nepalova1.jpg>
- [13] <https://www.lib.cas.cz/>
- [14] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/832/nepalova2.jpg>
- [15] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/832/nepalova3.jpg>
- [16] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/832/nepalova4.jpg>
- [17] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/832/nepalova5.jpg>
- [18] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/832/nepalova6.jpg>
- [19] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/832/nepalova7.jpg>
- [20] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/832/nepalova9.jpg>
- [21] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/832/nepalova10.jpg>
- [22] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/832/nepalova11.jpg>
- [23] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/832/nepalova8.jpg>